

Реформаторська роль автентичного перекладу Біблії для Церкви і суспільства останніх часів на прикладі нового українсько-російського перекладу «Біблія або Вічне Євангеліє»

Анотація: Мета статті – донести, чому новий сучасний і перший в історії українсько-російський паралельний переклад «Біблія або Вічне Євангеліє» є реформаторським, – бо він є автентичним і високо-літературним. Головне для перекладача було знайти золоту середину у співвідношенні двох основних принципів перекладу: дослівного і змістовного. Результатом 27-річної праці став плід – високоякісне презентаційне видання цієї Біблії, яке побачило світ у вересні 2020 р. і вже отримало гарні відгуки. Деякі положення, які можна назвати 12 тез від Громова, відкривають лише невелику частку тих конкретних змін у віршах, узятих як приклад, які були перекладені і трактувались неадекватно до Першоджерела, і що було виправлено. Цей двомовний переклад є позаконфесійний, що буде сприяти об'єднанню народу України навколо Господа через Слово Боже, і це стосується об'єднання Церкви.

Ключові слова: *Вічне Євангеліє, українсько-російський паралельний переклад, автентичний, літературний, реформаторський, позаконфесійний переклад, Текстус Рецептус.*

Annotation: The purpose of the article is to convey as objectively as possible why the new modern and the very first in the history Ukrainian-Russian parallel translation – the “Bible or Eternal Gospel” is reformatory, because it is authentic and highly literal one. The main thing for the translator was to find a middle ground in the ratio of two basic principles of translation: literal and meaningful. The result of 27 years of work was the fruit – a high-quality presentational edition of this Bible, which was published in September 2020 and has already received good reviews. Some provisions, which can be called the 12th theses from Gromov, reveal only a small proportion of those specific changes in the verses taken as an example, which were translated and treated incorrectly to the Primary Source, and that have been corrected. This bilingual Ukrainian-Russian translation is non-denominational, which will contribute to the unification of the people of Ukraine around the Lord through the Word of God, and this concerns the unification of the Church.

Keywords: *Eternal Gospel, Ukrainian-Russian parallel translation, authentic, literal, reformatory, non-confessional translation, Textus Receptus.*

Громов Валерій Олександрович, реверенд, доктор теології, перекладач Святого Письма, зав. кафедри біблеїстики Інституту генези життя та Всесвіту (Київ, Україна) e-mail: v_gromov@ukr.netva.gromov52@gmail.com

«Якщо я самим гучним голосом і самим ясним чином проповідую кожну частину Божого Слова за винятком саме тієї маленької частки, на яку в той момент нападають світ і сатана, я не сповідую Христа, як би сміливо я Його не проповідував. Вірність солдата перевіряється там, де йде бій; і якщо він відступає на цій ділянці, то вся його непохитність і завзятість на решті поля битви – лише ганебна втеча».
(Мартин Лютер).

У наш час глобальних потрясінь, які, мов каскад, обрушуються на всесвіт, і то є для нас знаменням (Матвія 24:7-8), що ми живемо в останні часи, коли Господь наш гряде, дуже актуальним стає відродження християнської духовної спадщини нашого народу, тому що Україна завжди була не тільки житницею хліба насущного, але й також Хліба духовного. А цей Хліб не тільки насичує, але й радикально впливає на менталітет і духовність кожного, хто його споживає. Саме тому нагальною є тема насичення духу кожної людини якісною духовною їжею, що впливає на духовне зростання, трансформацію мислення, а згодом і на всі царини життя людини, та головне — на її спасіння. З огляду на це останнім часом надто важливою стала тема якісного перекладу Святого Письма українською, а також і російською мовою для тих, хто й дотепер у нашій країні розмовляє і повсякчас вживає її. Можливо, у вас виникає питання: чи взагалі потрібні нові переклади Біблії? Однозначна відповідь — так! Тому що колишні переклади були на той період часу, коли вони створювалися, для попередніх поколінь. Всі ви знаєте найбільш відомі переклади Святого Письма, зроблені українськими перекладачами, які є нашим духовним надбанням, це: Пересопницьке Євангеліє 1561 р., Острозька Біблія 1581 р., переклади Біблії Н.І. Костомарова 1863 р., Синодальний переклад Біблії (частину перекладу зроблено професорами Київської духовної академії) 1876 р., Пантелеймона Куліша, Івана Нечуй-Левицького, Івана Пулюя 1903 р., Івана Огієнка 1962 р., Івана Хоменка 1963 р., Патріарха Філарета (Денисенка) 2004 р., Рафаїла Турконяка 2006, 2011, 2020 рр., а також переклади Нового Завіту Деркача-Смольчука-Духонченка 1980-1990 рр., кардинала УГК церкви Мирослава Любачівського 1988 р. та інші. Звісно, що без їх праці і того надбання, яке вони передали нам, сьогоднішньому поколінню, важко уявити, як можна було б зробити якісний переклад з урахуванням досягнень чи недоліків, але їхньої безперечно велетенської новаторської праці. За це кожному з них велика пошана і вдячність!

Разом з тим, Бог продовжує відкривати Себе Церкві, новим поколінням відповідно до того історичного й духовного періоду, в якому вони живуть. Ось чому згідно до прогресуючого одкровення Бога про Себе, Церква одержує більш глибоке розуміння Писання, що так само повинно відбиватися й на автентичності нових перекладів Біблії. Адекватність передачі змісту Святого Письма повинна здійснюватися також з урахуванням сьогоднішньої мовної культури, існуючої семантики слів, що у суспільстві змінюється кожні 15-20 років, включаючи норми правопису й орфографії. Від цього залежить, у якому вигляді та яким чином нам подається інформація через слово і який духовний Хліб ми споживаємо, читаючи Слово Боже.

Слово Боже завжди було, є і буде рушійною силою розвитку націй, народів і окремих людей в різні часи та епохи. І одне із найважливіших завдань Церкви

— давати людям свіжий Хліб, щоб вони були насичені, як це робить добрий господар у своєму Домі, щоб завчасно запасатися якісним новоспеченим Хлібом. Я, звісно, говорю про роль нових якісних перекладів Біблії, які, слава Богу, в 2020 році з'явилися в Україні, і це був рік Біблії, який дійсно був плідним у цьому сенсі.

На мою думку, до недавніх часів в Церкві та суспільстві була переважна потреба в розумінні тексту Біблії в цілому, щоб застосовувати при проведенні літургій, для загальнодоступності проповіді Євангелія, тощо, де передусім метою є ефективне спілкування між Автором Святого Письма і читачем або його слухачем. Тексти Святого Письма були адаптовані під різні категорії рецепторів і різні цілі. Але тепер, як ніколи раніше, з'явився попит на точний, максимально адекватний до оригіналу переклад з урахуванням також того, що останнім часом з'явився новий тип манускриптів грецького тексту — «критична редакція», яка в багатьох випадках суттєво відрізняється від загальноновживаних традиційних Візантійських текстів.

Для сприйняття перекладу Біблії як оригіналу, твору Самого Автора, слід мати на увазі, що особливе значення при цьому набуває саме точність перекладу, майже буквальна. Інакше читач не отримає одкровення від Бога через неточно або незрозуміло перекладений вірш чи навіть одне слово Писання. В книзі «Не спотворюючи Слова Божого» її автори Д. Бікман і Д. Келлоу справедливо відзначають:

«Якщо через неточний переклад божественне послання незрозуміло або невірно передане, чи завдання Святого Духа виправляти його? Звичайно, що ні! Саме перекладачі несуть повну відповідальність за те, що замість обособного меча, яким є Слово Боже, вони вклали в руки лише тупий кинджал».

Саме тому неможливо переоцінити важливість достовірного, точного й повністю автентичного перекладу Святого Письма, Автором якого є Сам Бог. Якщо все Писання Богонатхненне, то, я вважаю, що й переклад Його має бути Богонатхненим, виконаним через обрану Ним людину, сповнену Духа Святого. Бо, як сказав Мартин Лютер: «Хто не має Духа Святого, не може робити переклад Святого Письма». Тому я можу сказати, що цей переклад робив Дух Святий через мене, як через Свій посуд, який Він обрав для цього, щоб Його воля була звершена за Його особливою методологією — керівництвом Духа Святого.

Якщо все ж таки класифікувати згідно прийнятої методології цю працю Духа Святого через мене, тоді можу сказати, що те, як готував мене Господь до цього служіння, давши мені спочатку освіту військового перекладача, потім юридичну, а також теологічну освіту, то це і стало передумовою до того, що я надав перевагу дослівному методу перекладу (або це призначив Господь). Але Дух Святий надихав мене і моїх співробітників-філологів зробити все, щоб цей переклад Його Слова був також якомога поетичним, високолітературним і, звісно, ж відповідав діючому правопису. Хоча все ж таки я розумів, що стилістична перевага над дослівним перекладом зменшує теологічну цінність такого перекладу, а надавати повну перевагу дослівному перекладу за рахунок стилістики поезії та художньої цінності я теж вважав

недоречним. Саме тому головним завданням, до якого я прагнув у своїй перекладацькій справі, було знайти золоту середину у співвідношенні двох основних принципів перекладу: дослівного і змістовного (ідіоматичного), щоб дотриматися точності і представити читачеві красу та велич біблійної поетичності, відображену літературною, художньою, зрозумілою мовою.

З іншого боку, Статус Святого Письма як Сакрального Кодексу накладає на перекладача певні вимоги: точної транслітерації, тобто вимагає, щоб створений текст мав статус перекладу, а не переказу, інакше переклад втрачає цінність адекватності оригіналу, що має бути головною перевагою в перекладі такого типу тексту. Оригінальні мови багаті, і кожне слово несе велике смислове навантаження, і його можна перекладати декількома значеннями. Але вибираючи для тексту одне з декількох синонімів, треба керуватися Духом Святим, щоб досягти максимальної еквівалентності перекладу, інакше це буде механічний переклад. Тому для повноти тлумачення важкозрозумілих або спірних для вживання в тексті єврейських чи грецьких слів я робив посторінкові зноски з максимально повним синонімічним рядом їхнього перекладу.

В основу цього перекладу Нового Завіту було покладено загальнопоширений грецький манускрипт Текстус Рецептус (TR). Цей грецький текст і донині зберігає свій визнаний авторитет, який витримав перевірку часом протягом тисячоліть, та й наша вітчизняна традиція перекладу Нового Завіту до XXI століття характеризується орієнтацією саме на візантійські джерела, зразком яких є Текстус Рецептус. Водночас, варто відзначити, що останнім часом наполегливо пропонується вживати для перекладу тільки грецький текст, створений завдяки науковій реконструкції та редагуванню грецьких манускриптів, який називається «критичним виданням 26-ї, (а зараз і 28-ї) редакції Нестле Алланда», і він подається як останнє досягнення при дослідженні манускриптів.

Проте їх наукова реконструкція призвела до зникнення з тексту Нового Завіту майже у 216 віршах таких слів: «Господь Христос», «Ісус, Син Бога Живого», «Святий Дух», «Альфа і Омега» та інших, які вказують на Божественне походження Господа нашого Ісуса Христа, на унікальність Його служіння та дії Духа Святого. При такій реконструкції в редакції Нестле Алланда також змінюються деякі доктринальні моменти. Один приклад: в Луки 4:4 в перекладі з TR ми читаємо: «Не хлібом єдиним житиме людина, але всяким словом Божим!» Вірші Матвія 4:4 та в Повторення 8:3 мають змістовну еквівалентність цьому віршу. Але в критичному грецькому тексті Нестле Алланда останні слова «але всяким словом Божим» вже чомусь відсутні. Зокрема, у надрукованому РБТ грецько-російському підрядковому Новому Завіті, створеному на основі 4-го видання грецького Нового Завіту Об'єднаних біблійних товариств, вперше виданого в 1898 р. Еберхардом Нестле, хоча і є посторінкові зноски, які вказують на існуючі розбіжності у грецьких манускриптах, але навіть при наявності певних зносок не в усіх випадках відображені відмінності з грецьким манускриптом Текстус Рецептус (TR). Наприклад, якщо читач звернеться до Євангелія від Луки 16:9 в редакції Нестле Алланда, то побачить, що Ісус начебто схвалює вчинок невірного

домоуправителя, говорячи: «І Я[Καί ἐγώ] (кай его) вам говорю...». Тоді як у манускрипті Текстус Рецептус написано: «Але Я [Καγώ](каго) вам говорю...». Грецьке [Καγώ](каго) в цьому випадку перекладається не тільки як «і я», але як «а я» та «але я», чим висловлюється протилежне ставлення до дій, вчинених невірним домоуправителем, та узгоджується із законами герменевтики. Однак укладачі підрядкового Нового Завіту не зробили відповідну зноску до цієї розбіжності в манускриптах, через що виникає багато запитань у розумінні цієї притчі, наведеної Ісусом. І ще один приклад. Якщо у книзі Одкровення 21:24 у манускрипті Текстус Рецептус написано: «І спасенні народи ходитимуть у світлі його, і земні царі принесуть до нього славу й почесь свою», то в редакції Нестле Алланда слово «спасенні» вже зникло, відняте, тоді в такому «виготовленому й відредагованому варіанті грецького тексту» цей вірш цілком узгоджується із лжедоктриною «загального спасіння».

Разом з тим виникає питання, як же тоді ці фахівці сприймають слова апостола Іоанна: «І я також свідчу всякому, хто чує слова пророцтва книги цієї: якщо хто додасть що до цього, на того накладе Бог покарання, про які написано в книзі цій; і якщо хто відніме що від слів книги пророцтва цього, то відніме Бог долю того з Книги Життя і зі святого міста, описаних в книзі цій» (Одкровення 22:18-19)? Як говорив вчений і син пастора Г. К. Ліхтенберг: «Найнебезпечніша неправда — це трохи спотворена істина».

Читач, який розмірковує над написаним, резонно може задати собі питання: чи можна довіряти грецькому тексту, “виготовленому” вченими, якщо він суперечить Духу й Істині Святого Письма? Хартвіг Хенкель у книзі «Правда про істину» справедливо зауважує: «наше суспільство перебуває під великим впливом духа постмодернізму, для якого істина не має ніякого значення... І тому принцип «Sola Scriptura» — «Тільки Писання», яке стало одним із фундаментальних лозунгів Реформації, сьогодні всіляко заперечується або, гірше того, на словах визнається, а в дійсності відкидається. Тому виставляти Писання в сумнівному світлі та наповнювати його новим змістом, що суперечить сутності біблійного тексту, вважається чимось модним і новаторським, повною свободою сумління, яке не відчуває себе зобов'язаним бути “рабськи прив'язаним до літери”».

Саме тому всі ті, хто працював над нашим перекладом Святого Письма та його редакцією, керувалися єдиним принципом, встановленим апостолом Павлом: «Бо ми не спотворюємо Слова Божого, як багато хто, але щиро, як від Бога і перед лицем Бога, сповіщаємо у Христі» (2Коринфян 2:17). Усе, що було зроблено у цьому перекладі, це спроба відтворити в істині все те, що є у використаних мною першоджерелах Старого й Нового Завітів, не претендуючи на істину в останній інстанції, оскільки досконалий лише сам оригінал Святого Письма. Вибір на користь критичного видання Нестле-Алланда, обґрунтований так званою «науковою реконструкцією», не наближає нас до першоджерела і виглядає досить сумнівно. Якщо хтось на догоду «наукових редагувань» вважає, що час Текстус Рецептус незворотно минув, то з плином часу може виявитися, що така думка помилкова, оскільки гіпотетична. Тільки Господові відомо, який текст передусім є правильним,

незалежно від так званих «наукових редагувань», і лише керівництво Духа Святого є гарантією безпомилковості прийнятого рішення.

В основу перекладу Старого Завіту було покладено древнє єврейський Масоретський текст. Чому саме це Першоджерело? Знову ж скажу, що я поклався на керівництво Святого Духа і, як потім виявилось, що це дійсно був правильний вибір. Наведу тільки один приклад переваги Масоретського тексту над Септуагінтою: якщо в книзі Єремії в Септуагінті 11 слів «давар» і стільки їх переведено завдяки цьому в Синодальному перекладі, то в оригінальному Масоретському тексті їх — 201 слово «давар». І всі ці слова, хоча їх дійсно було важко перекласти, є тепер в нашому перекладі «Біблія або Вічне Євангеліє», що, на мій погляд, має величезне значення в тому, щоб буква дійсно ожила і, як манна небесна, насичувала б дух кожного, хто читає Боже Слово.

Свою роботу над перекладом Святого Письма я розпочав за Божим одкровенням з 1 січня 1993 року. Внаслідок багаторічної праці, наукових пошуків моїх та всіх тих соратників, яких Господь протягом багатьох років долучав до цієї важливої справи, після декількох проміжних видань перекладу з давньогрецького манускрипту (TR) Нового Завіту російською мовою, у 2009 році вийшов у світ українсько-російський паралельний переклад, який за одкровенням одержав назву «Вічне Євангеліє». Це було презентаційне видання для ознайомлення широкого кола читачів, священнослужителів, теологів і лінгвістів і воно отримало добрі відгуки в різних християнських деномінаціях як в Україні, так і в діаспорі. Воно також було схвалене на засіданні Центрального правління Українського Біблійного Товариства в березні 2010 року та рекомендоване до видання Українським мовно-інформаційним фондом Національної академії наук України. Пізніше тривала робота над удосконаленням й редагуванням перекладу Нового Завіту, а разом з цим почалася кропітка праця над перекладом Старого Завіту з першоджерела паралельно на обидві мови. У цьому також брали участь покликані Господом священнослужителі, досвідчені фахівці, які володіють глибокими знаннями в галузі древніх мов, теології, лінгвістики та науково-академічної філології. Так через 27 років з'явився перший українсько-російський паралельний переклад усієї Біблії, яку так само за одкровенням було названо «Біблія або Вічне Євангеліє», бо усе Святе Письмо від книги Буття до Одкровення — це Добра Звістка Бога людям у прообразах і в духовній реальності. Це поема Бога про людство та їх Спасителя — Сина Божого, Який приніс Себе, мов Агнця в жертву умилоствивлення відповідно до Завіту з Богом Отцем ще до створення світу й самої людини. Саме це свідчить про сутність Бога, Який є Вічна Любов і Вічне Життя, яке Він дарує Своїм дітям!

Коли в мої 40 років Господь покликав мене до цієї праці, перекладу Святого Письма, після тривалого часу молитов я підкорився Його суверенній волі та приступив до здійснення цього завдання від Нього. В той час я навіть не мріяв і не сподівався, що цей переклад Біблії важливий, перш за все, для Господа і він призначений Ним (я в це вірю) саме на останні часи для того, щоб стати тим каталізатором, тою закваскою, якою має стати чисте, неспотворене Слово Боже в серцях людей, щоб принести пробудження в

їхніх душах і Реформацію в Церкві та суспільстві взагалі. Я не такий великий реформатор, щоб зробити так, як це зробив Мартін Лютер, який прицвяхував свої 95 постулатів на воротах Церкви, бо то були ті часи і то була їхня Реформація. Зараз інший час і новітні технології дають можливість виступати на інших платформах, наприклад, YouTube каналі, в соцмережах, у друкованих виданнях – газетах, журналах, таких, як «Богомыслие», де сьогодні ми маємо можливість відкрито ділитися своїми одкровеннями, своєю позицією з різних питань, а в решті решт давати свободу Духу Святому торкатися сердець людей і робити Свою справу.

Тому дозвольте, дорогі читачі, браття і сестри, дуже коротко поділитися тим, що вдалося зробити мені та моїй команді за цей час, здійснюючи новий українсько-російський паралельний переклад «Біблія або Вічне Євангеліє». Я назву лише деякі з положень, які можуть принести в Церкву і наше суспільство реформаційні зміни. Стосовно змін у самому перекладі, які можна коротко назвати «12 тез від Громова», що пов'язані з конкретними змінами у багатьох тих віршах, які в останні часи були перекладені і трактувалися неадекватно до Першоджерела, і це було виправлено в нашому новому перекладі, наприклад:

1. Царство Небесне не силою береться (Мт.11:12)
2. Не всяка влада від Бога (Рим.13:1)
3. Не набувайте собі друзів мамоною неправедності (Лк.16:9)
4. Бог нас не спокушає, а випробовує, приводячи синів у досконалість (Мт.6:13)
5. Бог ненавидить розлучення, а не жінку (Мал.2:16)
6. Заміжня жінка, яка народжує дітей, спасається вірою, приносячи при цьому плід свого служіння матері, а не кількістю народжених дітей (1Тим.2:15)
7. Дух Іллі приносить Реформацію у відносини зрілих батьків та синів (Мал. 4:5-6)
8. Підстава віри – це слово **REMA**, яке ми чуємо від Господа, а не «здійснення» наших бажань (Євр.11:1, Рим. 10:17)
9. Ісус та апостоли звісно не були антисемітами і тому не покладали жодних підстав доктрині «заміщення» (Рим.11:17)
10. Ісус не є Посередник, а Представник Бога і людей (1Тим.2:5)
11. Той, хто говорить до Бога іншими мовами, не «біснується». Молитися Духом – це говорити не від розуму, а від Духа (1Кор.14:23)
12. Наша відповідь на 3-и кратне Ісуса: «Ти AGAPE Мене?» – це ключ до нашого пробудження і Реформації останніх часів (Ін.21:15-17).

Можна було б навести ще багато інших прикладів, але навіть з наведених очевидно, що є над чим працювати, щоб осмислити, прийняти у свій дух і надати Духу Святому можливість зробити Свою справу трансформації наших доктрин у нашому мисленні та служінні. Я маю сказати, що всі ці тези мають

під собою підгрунття, і це не моя особиста думка, бо так говорить Першоджерело. Я навів ці тези не для суперечок і сперечань, а для ще більш глибокого дослідження. Якщо у когось виникають сумніви в їх істинності, тоді зверніться до моїх детальних пояснень з приводу цих та інших тез, якими я постійно ділюся і які тепер вже викладені та будуть ще надалі викладатися на нашому сайті «Вічне Євангеліє» і на нашій сторінці у Facebook «Вечное Евангелие» обома мовами, а також у збірці відео-проповідей на нашому YouTube каналі «Опрісноки Царства Небесного». Там ви можете ознайомитися з ними більш докладніше, бо у цій статті, я не маю можливості надати ретельне пояснення по всім цим тезам. А також за вказаними на наших ресурсах реквізитами Ви завжди маєте нагоду особисто звернутись до мене, щоб обговорити питання, які Вас зацікавили стосовно перекладу.

Але хочу все ж таки навести хоча б два приклади, бо неточні переклади Святого Письма роз'єднують людей, а точні й адекватні — об'єднують навіть нації і народи. Українці вже мають гіркий досвід, коли лише один вірш Послання до римлян 13:1, переключений у синодальному перекладі, майже спричинив серйозний розбрат серед деяких віруючих за часи Революції гідності. Чому? Бо ви знаєте, що у синодальному перекладі написано: «Усяка душа нехай підкоряється вищим владам, бо немає влади не від Бога». А чи дійсно так писав апостол Павло і це так записано в грецьких манускриптах? Дещо не так. Якщо звернутися до Першоджерела (Текстус Рецептус), то можна побачити, що з цього вірша було прибрано грецьке дієслово «є», слово «влада» перетворилося на родовий відмінок, коли в оригіналі — називний відмінок, а головне, що був відкинтий умовний займенник «якщо». Точно й вірно, навіть з додержанням порядку слів, було перекладено в Острозькій Біблії, а потім і в Єлизаветинській Біблії, а тепер також написано у Вічному Євангелії: «Усяка душа нехай підкоряється вищим владам, бо то не Є влада, ЯКЩО не від Бога». Це ж зовсім протилежне значення тому, що записано в Синодальному перекладі і що, таким чином, ставить поряд з помазанцем Божим царем Давидом диктаторів Муссоліні, Гітлера, Сталіна та інших. Сама ж Біблія, згідно закону герменевтики, підтверджує цю думку апостола Павла (в Римлянах 13:1), коли Сам Господь через пророка Осію 8:4 говорить: «Вони ставили царів самі, але не від Мене, призначали правителів, але без Мого відома!...»

Наведу також зі Старого Завіту лише один приклад неадекватності перекладу щодо Першоджерела (Масоретський текст). У книзі пророка Малахії 2:16, де мова йде про стосунки чоловіка й дружини та непорушність шлюбного завіту, в синодальному перекладі, яким користується вельми багато читачів Біблії, написано: «Если ты ненавидиш её, отпусти, говорит Господь Бог Израилев; обида покроет одежду его, говорит Господь Саваоф; посему наблюдайте за духом вашим и не поступайте вероломно». В українському перекладі Івана Огієнко написано: «Бо ненавиджу розвід, — говорить Господь, Бог Ізраїлів, — і того, хто вкриває насильством одягу свою, промовляє Господь Саваот. Тому свого духа пильнуйте і не зраджуйте!». Із контексту обох перекладів, безумовно, виникає питання: хто кого ненавидить — чоловік свою дружину

чи Господь розлучення? А як про це говорить Першоджерело — давньоєврейський манускрипт, а не грецький (Септуагінта) або латинський (Вульгата) переклади Старого Завіту? І ті читачі, які все своє життя читають синодальну Біблію російською мовою, не знають і, може, не цікавились, що написано українською мовою в Біблії в перекладі Івана Огієнка. Та хіба Господь не говорив одне й теж Слово як для іудеїв, так і для язичників? Але нині ми живемо у вільній Україні, де й зміна мислення людини багато в чому залежить від тієї духовної їжі, яку вона тепер має можливість отримати і споживати. Тому і в Україні люди повинні мати можливість читати те ж саме Слово і на сході й на заході, на півдні й на півночі, особливо якщо хтось має прагнення вивчати чи вдосконалювати сучасну українську літературну мову.

Тому хотілося б зосередити увагу на новаторської сторони цього видання Біблії — це двомовний паралельний українсько-російський переклад. Саме це Бог поклав у моє серце ще у 1998 році, це була Його воля і Його доручення мені. Бо Він як Отець дбає про всіх нас, хто живе в Україні: і україномовних, і російськомовних, і іншомовних; Він турбується, щоб усі ми на сході і на заході, на півдні і на півночі мали одну Біблію, яку могли б читати і однаково розуміти написане, щоб вона нас об'єднувала, як і Бог у нас Один на всіх: «Один Господь, одна віра, одне хрещення» (Ефесеянам 4:5). І я впевнений, що це не дозволить нікому спекулювати на мовному питанні і принесе реальні зміни не тільки в духовних царинах нашого буття, але і в соціальній сфері нашої країни, яка віками страждала від протистоянь, розбрату, війн та руйнації. Бог хоче нашого примирення, щоб зробити нас одне з Ним і один з одним, про що й молився Ісус! Бо немає іншого шляху до нашого пробудження і Реформації. Тому роль автентичного перекладу як раз і полягає в тому, щоб не розділяти, а об'єднувати народ України та інші нації навколо Господа через Слово Боже у єдиний народ Божий і велику Божу Родину! І перш за все, це стосується об'єднання Церкви, Тіла Христового, в останні часи під одною Главою — Христом! Нам, хто живе в ці останні часи, як ніколи раніше, Він «дав нам пізнати таємницю волі Його, по благоволінню Своєму, яке Він наперед визначив у Ньому, на упорядження повноти часів, щоб усе з'єднати у Христі, на чолі з Ним: те, що на небесах і що на землі...» (Ефесеянам 1:9-10). Але щоб пізнавати Бога і пізнавати, в чому полягає надія покликання Його для нас як Його Єдиного Тіла, нам треба мати Слово Боже, яке максимально наближене до оригіналу та позбавлене всіляких роз'єднуючих доктринальних, конфесійних протистоянь і непорозумінь. І тих, хто приймає і вірить одному Писанню і на засадах його шукають і знаходять єдність, порозуміння, можуть сказати, що «говорячи істину в любові, ми в усьому зростали в Того, Який є Глава — Христос, з Якого все Тіло, що складається та з'єднується завдяки всяким зв'язкам, що взаємно скріплюють, при дії, у свою чергу, кожного окремого члена, одержує прирощення Тіла до збудування самого себе в любові» (Ефесеянам 4:15-16).

Хотілося б ще відзначити, що цей новий переклад завдяки багатьом уточненням робить наголос на піднесенні інституту сім'ї як фізичної, так і Церкви як Дому Божого, Божої Родини, стосунків на рівні батьківства й синівства.

Це важливо, бо останнім часом ми спостерігаємо духовно-моральний вакуум, який призвів до «культури духовної і фізичної безбатьківщини», руйнування основ інституту духовної і фізичної сім'ї, Богом встановлених відносин між батьками та дітьми, між чоловіком та жінкою і між людьми в цілому на основі заповідей Божих. Тому духовно-моральна реабілітація будь-якої особистості й суспільства в цілому можлива і повинна здійснюватися на основі заміни матеріалістичної, споживацької, сирітської ментальності на християнський світогляд зрілого духовного і фізичного бать-

ківства та синівства, перш за все, через пізнання Бога і Його серця як Отця, яке Він відкрив усьому людству як Його дітям через Своє Слово – Біблію.

І останнє, на чому я хочу зупинити вашу увагу, в чому ще є новаторсько-реформаторське значення нового перекладу Біблії – це назва, яку за одкровенням дав Господь, «Біблія або Вічне Євангеліє». На нашому сайті є велика стаття, присвячена саме роздумам над цим, але коротко скажу. У книзі Одкровення 14:6-7 ангел, який летів посеред неба, мав вічне Євангеліє, і це був не тільки Новий Завіт, але все Писання, що Бог заповів як Свій сакральний Кодекс Життя вічного для всіх людей. Тому через цього ангела й слова, які він проголошував, Бог знову милостиво звертається до всіх людей, хто з якоїсь причини ще не почув Євангеліє або почувши, настільки зробив запеклим своє серце, що не прийняв його. На це й був посланий ангел, який проголосив: «Побійтеся Бога й віддайте славу Йому, бо настав час Суду Його; і поклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і джерела вод!» Якщо ж Бог дав одкровення, щоб назвати цей переклад «Біблія або Вічне Євангеліє», то це в певному сенсі знакова назва для нашого часу, що вказує на той біблійний період, до якого ми наблизилися відповідно до книги Одкровення. І це милість Бога, Який піклується про нас, попереджуючи про це таким чином, а не тільки через пророків, як раніше, але говорить це відкрито для всіх: «хто має вухо, нехай чує, що Дух говорить церквам» (Одкровення 2:29; 3:6).

Ми віримо, що цей переклад Біблії призначений для широкого кола читачів, бо чисте зрозуміле Слово Боже потребують всі. Але ми також впевнені, що цю Книгу очікує весь духовний світ та інтелектуальний потенціал науки, освіти, просвітництва, культури, мистецтва України. Переклад «Біблія або Вічне Євангеліє» має стати фундаментом у науково-теологічних пошуках Істини та при створенні навчальних підручників і при поширенні християнського світогляду та ідей креаціонізму.

Цей переклад унікальний у своєму роді і є:

- біблійно-класичний, тому що відтворює біблійні давньоєврейський і давньогрецький тексти в їх класичній сенсорній складовій: функціональній, структурній, змістовній, буквальній, духовній, алегоричній, моральній;
- автентичний: вірогідно переданий у еквівалентній відповідності до оригіналу давньоєврейського (Масоретського) тексту книг Старого Завіту й давньогрецького тексту (Текстус Рецептус), за яким були зроблені всі переклади Нового Завіту українською та російською мовами до XXI століття. (Щодо використання саме цих манускриптів є окрема обґрунтована стаття в «Біблії або Вічному Євангелії» «Від автора перекладу» разом з «Передмовою» до Нового Завіту);
- науково-академічний: верифікований на авторитетних інтегрованих лексикографічних системах із проведенням глибокого концептологічного аналізу;
- високо-літературний: йому притаманна ясність, точність, зрозумілість, високий поетичний стиль, відповідність прийнятим нормам літературної мови та новому діючому правопису;
- позаконфесійний: належить усьому Тілу Христовому;
- біблійно-універсальний: придатний у використанні для багатьох цілей і призначений для всіх верств населення, а також для системи світської, духовної освіти та просвітництва;
- актуальний: на часі є велика потреба в якісному перекладі Святого Письма, до того ж зробленому паралельно двома мовами, щоб допомогти людям в усіх регіонах України вивчати (хто цього потребує) та розуміти біблійну термінологію українською мовою, щоб вільно володіти нею у своєму житті та служінні.

Запропонований переклад відповідає не тільки затвердженим правилам перекладу Святого Письма, він також відповідає новій редакції українського правопису, розробленій Українською національною комісією з питань правопису та схваленій Кабінетом міністрів 22 травня 2019 року;

- навчальний: оскільки в деяких випадках досить складно передати адекватне смислове значення окремих слів, які мають кілька значень, у виданні наводяться посторінкові зноски, як правило, до ключових давньогрецьких слів з їх транскрипцією і деяких давньоєврейських слів із наведенням синонімів їх перекладу і тлумаченням їхнього значення.

Через те, що в давньогрецькій мові «слово» передається такими поняттями, як «логос», «рема» й «графє», вони були позначені в тексті індексацією відповідно латинськими літерами L, R та G. При цьому слово «рема» (слово^R) позначене в усіх 70-ти випадках тексту Нового Завіту, а слова «логос» (330 слів^L) і «графє» (51 слово^G) — лише в деяких випадках як приклади. Теологічне значення цих слів (рема, логос і графє), а також слів, що відзначені в тексті зірочкою (*), наведене у скороченому біблійному словнику, запропонованому також обома мовами, однак, через його великий обсяг (біля 120 сторінок) він не увійшов у це видання Біблії, але виданий окремо. Давньоєврейське слово «давар», яке тотожне давньогрецькому слову «рема», також проіндексоване у

книгах Старого Завіту латинською літерою «D» (слово^D). Ми вважаємо, що важливість розуміння, де в тексті Святого Письма вживаються слова «рема» і «давар» та їх значення як одкровення, впливає на глибину осмислення того, що Бог говорить у контексті певних віршів. Окремі слова, правильна вимова яких пов'язана з наголосом, мають наголос відповідно до орфоепічного словника української мови. Наприклад: ПисАння, а не ПИСання; зібрАння, а не зІбрання чи зібраннЯ; послАння, а не посланнЯ; помАзання, а не помазАння; ненАвидіти, а не ненавИдіти, пІдете, а не підЕте й тощо.

Була зроблена кропітка робота по доповненню паралельних місць в усій Біблії. Деякі слова, що виділені курсивом, в оригіналі тексту відсутні, але були використані для правильного зв'язку слів у реченні, якщо без них неможливо було обійтись, але це було зведено до мінімуму. В тексті Нового Завіту слова Ісуса Христа надруковані червоним шрифтом для особливого наголосу на їх значенні в Писанні та зручності при читанні.

Ми віримо, що створення і видання паралельного українсько-російського перекладу «Біблія або Вічне Євангеліє» буде щебільше сприяти пробудженню бажання й потреби українців у своєму національному духовному відродженні та матиме визначальний вплив на утвердження загальнолюдських духовних, моральних і культурних цінностей, і перш за все, серед наступних поколінь, а також на консолідацію суспільства та єдність Церкви. Ще раз щиросердо, уклінно дякую Богові за вихід у світ цього нового видання «Біблія або Вічне Євангеліє», яке, я вірю, стане надійною духовною зброєю у часи нової Реформації Церкви та суспільства останніх часів.

Наші ресурси: www.Bible-EternalGospel.com; www.vichne-evangelie.com; www.vechnoe-evangelie.com; YouTube «Опрісноки Царства Небесного» або «Опресноки Царства Небесного»; Facebook сторінка «Вечное Евангелие»; e-mail: va.gromov52@gmail.com

Література

- Библия, Синодальный перевод, Корнталь: Свет на Востоке, 2000;
А.Д. Вейсман, Греческо-Русский словарь, М. 1991;
В.О. Громов, Вічне Євангеліє український і російський паралельний переклад із грецької, К. 2009;
В.О. Громов, Біблія або Вічне Євангеліє український і російський паралельний переклад, К. 2020; <http://Bible-EternalGospel.com>
Давид Стерн, Еврейский Новый Завет, И. 2003;
В.И. Даль, Толковый словарь, М. 1978;
Краткий греческо-русский словарь Нового Завета, С-П. 1995;
Новый Завет на греческом языке с подстрочным переводом на русский язык, С-П. 2003;
Тиссен Генри Кларен, Лекции по систематическому богословию, Логос, С-П. 1994;
Уэйн Грудем, Систематическое богословие: пер. с англ. — СПб.: Мирт. 2004;
Центр апологетических исследований <http://www.apologetika.ru>
Curtis Vaughan, Th.D. The New Testament from 26 translations;
Robert Barclay "Bible Quote", Матфея 11:12; <http://www.biblequotes.org/>
Сэм Солейн Др.теологии «Отец мой! Отец мой!» Киев, Эсфирь 2014 г.; http://www.soleyn.com/sams_books.html
Spiros Zodhiates Th.D. The Complete Words Study Dictionary New Testament.